

ŞEHZADE İLE GÜLYABANI (2)

Söze başlayarak: Ey bahtı güzel şahım, işittiğime göre, balıklar konuşmaya başlayınca genç kız, değneğiyle tavayı devirmiş ve girdiği yerden çıkıp gitmiş; duvar da kapanmış. Bunu gören vezir, ayağa kalkmış ve "Bu işi Sultan'dan saklamam imkansız!" demiş. Sonra Sultan'ın huzuruna çıkarak gördüklerini anlatmış. Sultan da, "Bunu kendi gözlerimle görmem gerek!" demiş; ve adam gönderip balıkçıyı aratmış; ve öncekilere benzer dört balıkla gelip kendisini görmesini buyurmuş; bu maksatla da kendisine üç gün süre tanımış. Ama balıkçı hemen göle gitmiş; ve dört balık alıp getirmiş. Bunun üzerine Sultan kendisine dört yüz dinar verilmesini emretmiş ve vezire dönerek, "Bu balıkları benim önümde sen kendin hazırla!" demiş. Vezir, "Duyduk ve itaat ettik" demiş ve balıklar iyice temizledikten sonra, tavayı Sultan'ın huzuruna getirmiş ve kızarmak üzere balıkları içine koymuş; bunu izleyerek, bir yanlarını kızarttıktan sonra, öbür yanlarını çevirmiş ve birdenbire mutfağın duvan yıkılmış ve buradan mandalardan bir mandaya ya da Had1 Kabilesindeki devlerden birine benzer bir zenci çıkmış; elinde yeşil bir ağaç dalı tutuyormuş; açık-seçik ve müthiş bir sesle, "Balıklar, hey balıklar! Eski vaadinizi her zaman tutuyor musunuz?" demiş. Balıklar da tavanın içinden başlarını çıkararak,

"Evet, evet, kuşkusuz!" demişler; ve hep bir ağızdan şu dizeleri okumuşlar: Sen geriye dönersen, biz de döneriz; sen vaadini tutarsan, biz de bizimkini tutarız. Ama sen yan çizersen, vaadini yerine getirinceye kadar haykırırız.

Sonra zenci ocağa yaklaşmış; elindeki dalla tavayı devirmiş; balıklar yanmışlar; kömüre dönmüşler. Bunun üzerine zenci içeri girdiği yerden çekip gitmiş. Zenci herkesin gözü önünde kaybolunca, Sultan yöresindekilere, "Gerçekten görüp de suskun kalmamız mümkün olmayan bir durum karşısındayız" demiş; "Ve de hiç kuşkusuz bu balıkların garip bir öyküsü olmalıdır" diye eklemiştir. Bunun üzerine balıkçıyı getirtmiş; balıkçı gelince de, "Bu balıkları nereden tuttun?" diye sormuş; o da, "Kente egemen olan dağın ardındaki dört tepe arasında bulunan bir gölden!" yanıtını vermiş. Sultan balıkçıya dönüp, "Oraya gitmek için kaç gün gerek?" diye sormuş.

Balıkçı, "Sultanımız efendimiz! Sadece yarım saat yeter!" demiş. Sultan çok şaşırılmış; ve askerlerine hemen balıkçıya yoldaşlık etmelerini emretmiş. Balıkçı da, çok kızarak, içinden ifrite küfretmeye başlamış; ve Sultan ile herkes yola koyulmuş, dağa çıkmışlar, sonra da daha önce hiç görmedikleri geniş bir boşluğa inmişler. Sultan ve askerleri dört tepe arasında bulunan bu uçsuz bucaksız çölü ve dört ayrı renkten, kırmızı, beyaz, sarı ve mavi balıkların oynaştığı gölü görünce şaşırıp kalmışlar. Sultan durup askerlerine ve orada bulunan herkese, "İçinizde, daha önce burada bir göl olduğunu bilen var mı?" diye sormuş. Hepsi birden, "Yo, hayır" diyerek yanıt vermişler. Sultan da, "Vallahi! Bu göl ve içindeki balıklar hakkında gerçeği öğrenmeden kente dönmem ve tahtıma oturmam!" demiş ve askerlerine çevredeki tepeleri çember içine almalarını emretmiş; onlar da bu emri yerine getirmişler. Bunun üzerine Sultan, vezirini çağırmış,

Bu vezir, ağız iyi laf yapan, tüm bilimlerini öğrenmiş, bilgili bir adam, bir bilge imiş. Sultan'ın huzurunda eğilip iki eli arasından yeri öpünce, Sultan ona, "Bir şey yapmak, ancak ilkin seni

haberli kılmak İstiyorum; bu gece kendi başıma yola çıkıp bu göl ve içindeki balıkların sırrını kendi başıma aramak niyetindeyim. Sen benim otağımın kapısını tutacak ve emirlere, vezirlere ve mabeyincilere, 'Sultan rahatsız, yanına hiç kimsenin girmemesi için emir verdi!*' diyeceksin; ve benim niyetimi kimseye açıklamayacaksın!" demiş. Sultan, bunu izleyerek kılık değiştirmiş; kılıcım kuşanmış ve görünmeden, çevresinde bulunanlardan uzaklaşmış. Sonra yola koyulup sıcaktan bunalıp dinlenmek zorunda kalasiya kadar durmaksızın, bütün gece, sabaha dek yürümüş. Bundan sonra, yeniden yola koyulup günün geri kalan bölümünü ve ertesi geceyi yürüyerek geçirmiş. İşte o sırada ufaklarda siyah bir şey görmüş; buna sevinerek kendi kendine, "Orada beni bu göl ve içindeki balıklar hakkında aydınlatacak birini bulmam mümkün!" demiş. Bu siyah şeye yaklaşırken, bunun çelik levhalarla pekiştirilmiş ve tamamıyla kara taşlarla inşa edilmiş bir saray olduğunu ve de kapısının bir kanadının açık, ötekinin kapalı olduğunu görmüş. Buna sevinmiş; kapının önünde durarak yavaşça çalmış; yanıt alamadığından ikinci ve üçüncü kez çalmış; yine yanıt alamamış; bu kez dördüncü kez ve daha kuvvetli çalmış; ama ona kimse yanıt vermemiş; o zaman kendi kendine, 'Bu sarayın boş bulunduğuna kuşku yok!" demiş; bunun üzerine cesaretini toplayarak sarayın kapısından içeri sızmış. Orada, yüksek sesle,

"Ey sarayın sahipleri, ben bir yabancıyım, yoldan geçen biri; ve sizden yolculuk için biraz yiyecek istiyorum" demiş. Sonra dediklerini ikinci, üçüncü kez tekrarlamış; ama yanıt alamamış; yüreğini pekiştirmiş ve cesaretini toplamış ve koridordan geçerek sarayın ortasına kadar gelmiş; orada da hiç kimseyi bulamamış. Ama sarayın her yanının değerli halılar ve perdelerle süslenmiş olduğunu ve sarayın iç avlusunun ortasında, göz kamaştıran inciler ve değerli taşlarla işlenmiş, ağızlarındaki suların boşaldığı, kırmızı altından dört aslanın çevrelediği bir havuz bulunduğunu görmüş; havuzun yöresinde, sarayın üstüne gerilmiş geniş bir ağın engellemesiyle dışarıya uçamayan birçok kuş varmış. Sultan bütün bunlara şaşırıp kalmış. Ama gölün ve balıkların, dağların ve sarayın sırrını kendisine açıklayabilecek hiç kimse görmediğine de üzülmüş. Sonra iki kapı arasına oturup derin derin düşünmeye başlamış. Ama birdenbire kederli bir yürekten kopar gibi hafif bir şikâyet; ve de kısık bir sesin şu dizeleri okuduğunu duymuş: Çektiğim acılar! Ah onları gizleyemiyorum ve de aşktan yana derdim ortada. Ve şimdi gözlerimdeki uyku gecenin karanlığında uykusuzluğa döndü. Ah, aşk* Beni görmeye geldi! Ama düşüncelerime de ne işkenceler getirdi. Acıyın, bana! Bırakın huzuru tadayım! Ve, ona acı çektirmek için tüm ruhum olan o sevgiliyi ziyaret etmeyin! Çünkü acılar ve belalar içinde, benim tesellimdir o! Sultan mırıltı halindeki bu şikâyetleri işitince, ayağa kalkıp sesin geldiği yana yönelmiş. Orada, üzerine perde gerilmiş bir kapı bulmuş. Bu perdeyi kaldırmış ve büyük bir salonda bir arış1 yükseklikteki bir yatakta oturan genç bir adam görmüş. Bu genç adam ince yapılı ve yakışıklıymış; tatlı ve akıcı bir konuşması varmış; alnı çiçek, yanakları gül yaprağı gibiymiş; yanaklarından birisinin ortasında, bir siyah amber damlası gibi bir ben varmış. Hani şair ne demiş:

Çocuk ki, tatlı ve narin

Karanlıklardan süzülür saçlar

Öylesine siyahtır ki geceyi oluşturur

Aydınlık alını

Öylesine beyaz ki geceyi ışığa boğar.

Zarafetinin temaşası,

İnsan gözünün hiç görmediği bir şenliktir.

Gözünün birinin hemen altında

Pembe yanağının üstünde

Tüm gençler arasından onu hemen fark ettiren

Eşsiz bir beni vardır.

Onu görünce Sultan sevinmiş ve "Barış seninle olsun!" demiş; Genç adam yatağının üzerinde oturmayı sürdürmüştü; ama, tüm kişiliğine yayılmış kederli bir sesle Sultan'ın selamını yamtlamış ve

ona, "Efendim, yerimden kalkamadığım için beni bağışla!" demiş. Şah da ona, "Ey delikanlı, bana bu gölün ve renkli balıklarının; ve de bu saray ile yapayalnızlığının ve gözyaşlarının sırrım açıkla!" demiş.

Bu sözleri duyunca, genç adam, yüzünden süzülen bol gözyaşlarıyla ağlamış; Sultan şaşırıp kalmış ve, "Ey delikanlı! Seni böyle ağlatan nedir?" diye sormuş. Genç de, "Bu durumda olup da nasıl ağlamam?" demiş; ve de ellerini uzatarak giysisinin uzun eteklerini tutup kaldırmış. Şah bakmış ki, gencin gövdesinin altı tümüyle mermer kesilmiş; öteki yarısıysa, göbek deliğinden saçlarına kadar canlı bir insanınki gibiymiş. Genç adam Sultan'a, "Bil ki, efendim balıkların öyküsü öylesine gariptir ki herkes öğrensin diye, iğneyle gözün iç köşesine yazılsa, uyanık gözlemci için bir ders olurdu" demiş.